

N.ZELANDIJOS LIETUVIS
N.Zelandijos Lietuvių Bendruomenės Informacinis Biuletėnis Nr.4.
Clifden , 1951 m.vasario mėn. 16.

E L T A yra įaliota perduoti sveikinimą iš
pavergtosios Tėvynės:

"LIETUVIŲ TAUTA IR LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SAJUDIS IS KRAUJU APLAIS-
TYTU TĖVYNĖS LAUKŲ NUOSIRDŽIAI SVEIKINA V L I K Ų IR BENDROS
LAISVĖS KOVOS BROLIUS".

Antrąjį 16-tosios Vasario N.Zelandijoje sukaktuvių progą N.Zelan-
dijos Lietuvių Bendruomenės narius nuosirdžiai sveikiname, linkėdami
visiems ištvėrės ir nepamirsti Tėvų Žemės. Tėvų Nepriklausomybės kovų
savanorių pasiryžimas ir jų sudėtos garbingos kraujo aukos Lietuva
atduojant paskatina mus ir įpareigoja visados likti ištikiniais trečtinio
pareigose.

Mes prasome Aukščiausiojį suteikti mums jogu mylėti Lietuvą auktesis
josios idealams.

Kai kelsis Lietuva laisva, mes, drauge su visais pasaulio lietuviais,
sventai išpildysime tai, ką is mūsų pareikalau: mūsų Artojų Šalis.

Būdekime, kad kasdieninės rutinos nebutume atbukinami ir ne tik
žodžiais, bet ir veiksmais ir materialinomis aukomis prisilekime prie
Tėvynės išlaisvinimo ir pagelbėkime lijon ar skurdan ipuėlusiams tautie-
ciams.

Valdyba.

N.Zelandijos Lietuvių Bendruomenės
D E K L A R A C I J A.

1951 m.Vasario mėn. 16 d. Zelandijos Lietuvių Draugijos nariai ir
kiti lietuviai visi kaip vienas isijungia į Pasaulio Lietuvių Bendruc-
menę.N.Zelandijos lietuviai pasiryžta gyventi pagal VLIKO priimta Lie-
tuvii Chartą ir buti aktyviais Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Nariais.

Siandien mes renkame Zelandijos Lietuvių Bendruomenės Kraste Tarybą
ir ipareigojame ją paruošti istatus ir išrinkti Kraste Valdybą, kuri tu-
res mums vadovauti. Mes būsimė išjaliai ir dėkingai mus priglaudusio
kraste gyventojai ir niekadės neissizadesime esa lietuviai bei sąžinin-
gai vygdysime trečtinio pareigas. Viešpatie, padėk mums tai ištesėti.

N E P A M I R Š K I M E ...

Jau daugeliui Vasario 16-ji liko tik prisiminimas, kad lietuvii
tauta ta diena švesdavo savo nepriklausomybę. Bet dažnai pamirstama, kiek
lietuvii tauta buvo rusiskos priespaudos kankinama ir naikinama. Ji tapo
nepriklausoma deka susipratusii lietuvii, kurie nebedani persekiojimui,
kankinimui ar trėmirii pasisventė dirbti lietuvii tautos išlaikymui.

Caristine priespauda neistenge sunaikinti lietuvii kalbos, nes me-
tinos prie ratelio savo vaikus roke francios notinos kalbos, skiepijo
tėvynės meile, knygesiai gabeno lietuviškas knygas iš prūsų. Kuo labiau

lietuvių spaude, nerejo jam atinti kas brangu ir šventa, tuo labiau jis spyrosi, kietėjo, darėsi atsparesniu. Nei Sibiras, nei kalejinas, nei jokie draudinai nesustabde tautos veržimosi į laisvę. Jos galutinę xxx laisvę iskovėjo mūsų jaunieji savanoriai kariuomenės savo krauju ir aukomis. Tik motinos kalba, atsparumas ir tikejimas į laisvą Lietuvą išlaikė lietuvių tautą.

Lyg sapnas prabėgo kūrybingi nepriklausomybės metai. Vėl prasidėjo žiaurios okupacijos. Vėl Tovyneje vyksta tas pats tautos naikinimas, tik daug žiauriau ir planingiau. Dabartiniais okupantams rūpi atinti susipratusių tautos narius, palaužti atsparumą ir pasitikejimą, nes tik tada bus galima ir pačią tautą sunaikinti.

Nei treminiai Sibiran, nei bolševikiniai kalejinai, nei kitos priemonės neišten s atinti iš lietuvių taip brangiai išlaikyta kalba, tikejima ir veržimosi į laisvę bei treškina tureti nepriklausomą Tovynę.

Kaip 1918 metais mūsų savanoriai nebodamas savo gyvybes kovojo už laisvę, taip šiandien būdi mūsų partizanas, mūsų brangi motina ir visi susipratusieji lietuviai.

Dar labiau mums tremtiniai turi rūpeti tautos ateitis. Nes mums, nors ir išblaskytiems po platus pasaulį, yra paliktos laisvės rankos. Ir tik nuo mūsų priklausys kaip išstengsime ir sugebėsime išlaikyti tautai svarbiausius elementus: motinos kalbą, tikejimą į laisvą tautos ateitį ir pasiryžimą atkurti vėl nepriklausomą Lietuvą. Būdami svetiname krašte kur kasdienis gyvenimas brukia į mus svetimus papročius, svetimą kalbą, ir mūsų mintys ir galvosena užversti kasdieniais rūpesčiais, nepanirskime savo papročiu, savos kalbos ir nenustokime vilties, nes ateis vėl diena ir mes būsime tautai reikalingi. Meskiname visa, kas silpnina ir skaldo mūsų tautos pagrindus ir junkime į vieną identišą išstvermingą branduolį, kuris skelbtų visam pasauliui apie mūsų tautai daromą skriaudą, kad galėtume dar kartą susukti iš visu pasaulio kraštu:

"LIETUVIŲ TAUTA DAR NESUNAİKINTA? BET GYVA? SVEIKA IR TVIRTA IR SKELBIAME VISAM PASAULIUI JOS VASARIO 16-JĄ, JOS NEPRIKLAUSOMYBĘ".

Martynas Pakalniškis.

Iš anapus geležinės uždangos.

Ukrainiečiai partizanai sveikina lietuvius.

ABN- Korespondenz Muenchene, 1950 m. gruodžio mėn. paskelbė originalią nuotrauką vieno pr. metų viduryje iš anapus geležinės uždangos nelegalioje spaustuveje atspausdinto atsiskaukimo, kurį išleido ir išplatino Ukrainos laisvės kovotojai. Dokumento turinys lietuviškame vertime toks: "Laisvė tautoms ir žmonėms.

Lietuviai, Latviai, Estai.

Mes nuoširdžiai sveikiname jūsų karžygišką kovą prieš rusiškuosius bolševikiškus okupantus. Ir Ukrainoje vedama atkakli kova už laisvę. Stiprinkite ryšius su Ukrainos laisvės jėginiu. Tegyvuoją prieš bolševikinių tautų blokas. Į mūsų atsisaukimą mes lauksime jūsų atsakymo. Ukrainiečiai sukileliai.

Organizuojasi Vilniaus krašto lietuviai.

Atsakydami į lėkų gen. Anderse ir kitų vadovaujančių Lenkijos egzilinių politikų akciją Vilniaus mieste ir krašte reikalu, kuria siekiama Lietuvos sostinę Vilnių ir Gretinas sritis į būsina nepriklausomos Lenkijos valstybe, pirmieji čia pakele balsą JAV gyvenantieji vilniečiai.

-3-

niaus krašte lietuviai susiorganizavę ir Čikagoje įsteigę Vilniaus krašto Lietuvių Sąją. Gausus ten susirinkusių lietuvių skaičius, kilusių iš Vilniaus krašto, nutarė palaryti žygius sujungti visus lietuvius vilniečius kovai už Lietuvos Nepriklausomybę, atstatymą su sostine Vilniumi, kurti Vilniaus krašto reikalų sąjungoje, atrenti neatsakingų imperialistų, siekiančių Vilniaus reikalų. Be to, Sąja pasistatė vienu savo didžiausių tikslų visomis išorėmis rėmti VKLIKĄ ir ALT, kaip vadovaujančius veiksmams už Lietuvos atstatymą, aktyviai bendraujant su visomis lietuviškomis organizacijomis. Nusistatyta palaikyti glaudžius ryšius ir su Ukrainiečiais, kuriems gresia panašūs pavojai, kaip ir lietuviams, laikinon valdybon išrinkti: A. Dundulis, A. Stankus ir S. Sinkus.

Britų parlamentaras Prof. Savory Lietuvos reikalų

Žinomas D. Britanijos parlamentaras Prof. D. L. Savory Lordų rūmuose specialiai iškėlė 1950. XII. 6. Lietuvos problema, užklaudamas Valstybės sekretorių, ar D. Britanija, atsižvelgdama į tai, kad tebepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikas de jure, yra pasiruošusi iškelti JT Saugumo Taryboje tų kraštų gyventojų teroro ir deportacijos klausimus.

Rašo: V. P r o c u t a

Ar esi Tu tikrai atlikęs savo pareigas?

"Žinau, dabar jums jau nereikia.
Pavalgius, atilsio saldus;
Ir, nieko pikto lyg neveike,
Kai mirsite, tikitės Dan aus"

(Maironis)

Palikdami mes teviskai jau ką žalėjome. Tada mes turvome tvirti ir tikri savo pasižadėjimuose. Bet ši praslinkus kuriam laikui kažkoks bailumas apsiaute mūsų ne viena. Jau septinti metai kaip mes esame trentiniais, o dar gal nenatyti; kažin ar su rįšim at alios, ar pakelsime, o suriže ką rasime? Tuscius laukus, išdeintas sodybas, išriadtus miestus? Tai ne vieno nesąžiningas klausimas pats sau nuraminti sąžinę iš pasiteisinti kitų akyse. Ne, brolau, klysti. Aš Tau tikrai sakau ir kiekvienas lietuvis, kuris pielai nori atjirkti bet kokia kaina Tavo Ženos palikimo kalte, Tau pasakys, Tu rasi tą ko nei viena okupacija ar bet koks režimas iš Tavo gintinės atinti negali ir niekuomet neatims nesuriaus ir nesudeins. Tai yra Lietuva, krauju ir neile išuglyta ir per šimtmečius išgersinta šalis. Taip dar Tu ir jau jau ką rasi. Tai bus kapai tų, kurie kovojo už mus, kad Lietuva prisikeltų, Tai kapai,

-4-

kurie šaukiasi Dan aus keršto, kurie šaukia ir prašu Tave, rišk, o rišk brolau ir kai, ką mes pradejeme. Ir jie šauks Tave tol, kol prisi namole ir apbirksi tevų žemes palikimo kalte.

Juk atviras. Jau ir sianliena atsiranda vienas kitas atejojantis, kuris pradeda neįrašiai ieškoti sau skylės irisi lausti ir nerupestinai leisti dienas vejomui. Įvairiausiai būdais bando už esinti savyje Tėvynės ilgėsį ir pareigas Lietuvai. Savo darbais ir elgesiu jis pradeda telti nuo mūsų.

Tačiau būdani užinti kitais reikalais, nes per lau i juos nekreipiane dėmesio, nepastebelani, kaip jie sėja mūsų tarpe - Vėlinių nuotaika, priaudani mūsų ateities planus ir svajones. Mūsų visu bendras reikalas tokiems asmenims priminti, kad žmogus viena karta prieina lieto ala ir aukso dienės tuomet pasibai ia. Bet i ne jie prikels Lietuva. Ne jiems pro kančių asaras prozotis Tėviskės lauku Rurintojeliais, Jie, žmonės be dvasios ir be vertės; miriami prasys prideti prie širdies auksina, jų dieva, ne Tėviskės žemes xauja. Neverkine ir nesisielokine. Jie neverti mūsų ašaru, kai mūsų kraujo broliai partizanai, kurie krauju israse meile Lietuvai, dar neapverkti.

Neverkite, juk esate Lietuvos sūnus, ne karta nese priesaula, ne karta mirziai žvelge i nasrus. Jei u mūsų kaktu kartos alejo is pavaju isnesti ražiausia ir hraniausia dovana: Tautos Laisve, kuo mes blebesni, Ar jau pavarone, ar issineteme, ar neturime je u? Mes kovu vaikai, kovu iki perales ir ne karta ja atnese ne skaiciuni, bet stipria dvasia.

Nepasilinksinti, ne verkslenti, ne uzrudyti ir dingti nezinion issiskirsteme placian pasaulin. Mes atneseme varda Lietuvos cia is ar sinti tarp svetimuju enciu, kad jai mes arbe, perale ir laisve atnesume.

Sianlien dar simtais mūsų broliu ir seseru randasi Vokietijos, ir Austrijos sanatorijose ir lioninese. Simtai seneliu ir naslaičiu varsta dideliu skurde. Jie laukia mūsų pagalbas, tikedani galyti, istrukti is stovyklos varžančiu sienu ir stoti į mūsų pretas bendram tėviskės išvadavimui. Jie nori gyventi kaip ir mes ir grizti Siaures Pasvaistenkny nesiu zemen.

-5-

Nelau, tik mūsų vienos dienos uždariusiems pakaktu. Juk mes gerai žinome, kad lašas po lašo ir akmeni prataso, grūdas prie grūdo ir arklus pripildo. Jei to mes nepadarome, tai tik dėl apsileidimo ir nerangumo. Jei pats neįstengsi, prašyk kaimyną, jis Tau talkon ateis. Prisiminkime gerai, jog ir mes neseniai palikome pilkas stovyklos sienas ir lentomis užkaltus langus; juk mes neseniai su nerimu širdyje lydėjome kiekvieną išvykstantį ir svajojome, kada mes lipsime laisvą žemėn, laisvą žmonėmis. Gal ir ne vienas iš mūsų laukėme pagalbos, mes norejome ištrūkti iš to pragaro. Dabar esame čia. Sotūs, apsirengę ir ramūs, palėdami ramiai laukti rytojaus, bet jie dar ne. Ne vienas, ne viena varstančiųjų rašo prašydami pagalbos, ar mes galime būti kurtūs ir neišgirsti jų balsą? Nejaugi mes neatsiėšime tikram mūsų broliui, kuris mums rašo: "... Šiandiena Naujų metų pirmoji diena. Ka jie man atneš? Tikiuosi daugiau susitikti, nors tam sąlygos nėra palankios. Su Dievo pagalba gal ir pasveiksiu; tai yra kiekvieno liūonio viltis, nes gal šitieji, tain yra šeštieji liūoninėje uležimo metais bus gal ir paskutiniai. Let gi aš noriu dar gyventi, ne liūoninėje, bet normaliose sąlygose, pajusti tikro gyvenimo pulsą, nes taip yra sunku, tikrai labai sunku gyventi po primestu režimu, atskirtainuo pasaulio sanatorijos tvora."

Ir laug dau jų dar yra, kurie norėdami dar gyventi tikisi iš mūsų pagalbos. Tad prisiminkime savo pažadus ir šventą lietuvišką pareigą broliui. Padėkime jam, jis bus mums dėkingas ir mes turėsime ramią sąžinę.

TRAGISKAI MİRĖ DOMAS DANAITIS

Praejusiu metų pabaigoje nusisėvė mūsų kolonijos narys Domas Danaitis, palikdamas rasteli dėl Jo mirties kaltininkų neiškoti.

Kaip mes žinome Velionis keletą kartų prasėsi pakeisti darbą ir perkelti į miestą, de ja, nesekmingai. Apylinkeje gyvenantieji spėja, kad likimo taip toli į užkampį nublokštam varšui Domui buvo nepakeliamai sunki aplinka ir jis pasirinko mirtį. Visa N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenė nepaprastai skaudžiai pergyvena Domo netekimą.

Tebūna Tau, mielas Domai, lengva Svetimoji šeme, kurios Tu gyvas būdamas negalėjai pakelti ir pačioj jaunystėj palūžai.

A.A. Domui Banaiciui Paminklo statymo reikalas.

Mūsų visu, mieli tautiečiai, pareiga yra pastatyti A.A. Domui paminklą. Tai bus pirmasis lietuviškas paminklas šioje šalyje.

Iniciatorių grupė sudarys projektą bei samatą ir mes tuomet kriepsimes į Tamstas kiekvieną, prasydami nurodytą sumą paaukoti.

R.Katalikų kunigas pažadėjo leisti statyti paminklą su katalikiškais insiginijomis.

Mūsų sveikinimai lietuviškos kolonijos padidėjimo proga

Mielus p.p. alciūnus, susilaukusius antros dukreles, nuoširdžiai sveikiname, linkedami išauinti ją tikrą lietuvaite.

Mielus p.p. Rudzeikas, susilaukusius antroje sūnaus, nuoširdžiai sveikiname, linkedami R i m v y d u i išauiti tikru lietuvišku ažuolu.

TAUTOS FONDO VAJUS 16 VASARIO PROGA

VLiko Pirmininko ir Tautos Fondo Valdytojo parasyti skelbian^o antrąjį vaju T a u t o s F o n d u i.

Nuoširdžiai prašome ir tikime, kad kiekvienas N.Zelandijoje gyvenęs lietuvis atsiaus aukų Tautos Fondui. Šiuo metu tos aukus irn yra vienintelis įrodymas, kad mums dar tikrai rūpi Lietuvos išlaisvinimas ir kad mes ne vien tik žodžiais lietuvišką reikalą remiame. Šios aukos bus įrodymas, kad mes neatitolstame nuo mūsų tremtinio pareigų.

Kol PLB Zelandijos Krašte Taryba bus išrinkta, inž.P.Čepulis mielai sutiko surinkti pinigus ir juos Tautos Fondo Valdytojui pasiūsti

Visi kaip vienas siųskime kuo skubčiausiai Tautos Fondui aukas sekanciu adresu: ing.P.Cepulis, Clifden, Tuatapere R.D.

- Visi tautiečiai, radę nelietuvių spaudoje medžiagas apie Lietuvą, skubos keliu prašomi persiūsti Informacijos Tarnybai ELTA, (14b) Pfullingen, Goethestr.18, Germany.

- Giovanni Papini parašė straipsnį apie žinomą mūsų poetą Baltrušaitį. Jį atspausdino "Il Messagero di Roma".

Visus tuos, kuriems uždelsiau atsakyti laiškus nuoširdžiai atsiprašau. Tai sutrugde iš dalies padaryti persikraustymas naujoni vieton bei namo irenimas ir biuletenio surasymas. Mano dabartinis adresas: Clifden Lime Co. Tuatapere R.D. A. Rutkus.

-7-

N.Zelandijos Lietuvių Bendruomenės Krašto TarybosR i n k i m a i

N.Zelandijos Laikinas Organizacinis Komitetas, susitaręs su N.Z. Lietuvių Draugijos Valdyba, s.m. Vasario mėn. 16 d. skelbia N.Z. Lietuvių Bendruomenės rinkimus į N.Z. Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybą. Krašto Tarybą renkami devyni asmenys ir keturi kandidatai. Kiekvienas N.Zelandijos Lietuvių Bendruomenės narys, sulaukęs 18 metų amžiaus turi teisę rinkti. Kiekvieno lietuvių pareiga yra rinkimuose dalyvauti.

Rinkimų Komisija yra sudaryta iš: A.Vyciaus-pirm., R.Gopo-vicep. ir A.Šiuipio-sekr. Kiekvienas, turįs teisę balsuoti parenka devynis iš žemiau paduoto kandidatų sąrašo asmenis ir šalia jų pažymi "X", arba visus kitus išbraukia, palikdamas tik tuos, kuriuos jis nori rinkti.

Kandidatų sąrašą nukirpus ir sužymejus renkamus, siūsti jį iki kovo mėn. 1 d. p.A. Šiuipiui, 262 High St. Dunedin. Rinkimų K-ja surenka visus gautus vokus ir juos tik atidaro visos K-jos akivaizdoje 1951.3.2.

Suskaitę balsus, surašę protokola ir sunaikinę balsavimo korteles, protokola pasiūncia org.K-to pirm. A. Butkui neatidėliodami. Org, K-to pirminkas balsavimo davinius skelbia "N.Zelandijos Lietuivyje."

N.Zelandijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybą pasiūlyti kandidatai:

1. M. Cibulskis, Auckland	10. V. Putkiene Dunedin ir ap.
2. J. Žiginskis	"-	11. A. Butkus	"-
3. S. Kripas Rotorua	12. P. Čepulis	"-
4. J. Pečiulaitis "	13. M. Gerdvilyte	"-
5. G. Balčiūnas Wellington	14. V. Gerdvilis	"-
6. Gaigalas	"-	15. J. Kuzma	"-
7. P. Naruševičius	"-	16. M. Pakalniškis	"-
8. P. Ramutėnas	"-	17. V. Procuta	"-
9. P. Šimkus	"-	18. V. Skridulaitis	"-

Mielas lietuvi, iškirpus kandidatų sąrašą, sužymejes kryžiuoku Tau norimus devynis kandidatus, neatidėliodamas irsiusk kandidatų sąrašą Rinkimų K-jos sekr. A. Šiuipiui, 262, High St. Dunedin.

